

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (četrti senat)

z dne 9. julija 2020*

„Predhodno odločanje – Skupna trgovinska politika – Damping – Protidampinška dajatev, ki je bila uvedena na uvoz pritrdilnih elementov iz železa ali jekla s poreklom iz Ljudske republike Kitajske – Uredba (ES) št. 91/2009 – Veljavnost – Uredba (ES) št. 384/96 – Člen 2(10) in (11) – Pravica do obrambe“

V zadevi C-104/19,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Hoge Raad der Nederlanden (vrhovno sodišče Nizozemske) z odločbo z dne 8. februarja 2019, ki je na Sodišče prispela 11. februarja 2019, v postopku

Donex Shipping and Forwarding BV

proti

Staatssecretaris van Financiën,

SODIŠČE (četrti senat),

v sestavi M. Vilaras, predsednik senata, S. Rodin, D. Šváby, sodnika, K. Jürimäe (poročevalka), sodnica, in N. Piçarra, sodnik,

generalni pravobranilec: G. Pitruzzella,

sodna tajnica: C. Strömholm, administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 11. decembra 2019,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Donex Shipping and Forwarding BV Y. Melin, avocat, in J. Biermasz, advocaat,
- za nizozemsko vlado M. Bulterman in J. Langer, agenta,
- za Svet Evropske unije H. Marcos Fraile in B. Driessen, agenta, skupaj z N. Tuominenom, avocate,
- za Evropsko komisijo M. França, T. Maxian Rusche, F. van Schaik in C. E. E. Zois, agenti,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 4. marca 2020

izreka naslednjo

* Jezik postopka: nizozemščina.

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na veljavnost Uredbe Sveta (ES) št. 91/2009 z dne 26. januarja 2009 o uvedbi dokončne protidampinške dajatve na uvoz nekaterih pritrtilnih elementov iz železa ali jekla s poreklom iz Ljudske republike Kitajske (UL 2009, L 29, str. 1, v nadaljevanju: sporna uredba).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo Donex Shipping and Forwarding BV (v nadaljevanju: Donex) in Staatssecretaris van Financiën (državni sekretar za finance, Nizozemska) glede pozivov, naj družba Donex plača protidampinške dajatve za uvoz pritrtilnih elementov iz železa ali jekla s poreklom iz Kitajske.

Pravni okvir

Osnovna uredba

- 3 V času dejanskega stanja, ki je bilo podlaga za sprejetje sporne uredbe, so bile določbe, ki urejajo sprejetje protidampinških ukrepov Evropske unije, v Uredbi Sveta (ES) št. 384/96 z dne 22. decembra 1995 o zaščiti proti dumpinškemu uvozu iz držav, ki niso članice Evropske skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 11, zvezek 10, str. 45), kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo Sveta (EU) št. 2117/2005 z dne 21. decembra 2005 (UL 2005, L 340, str. 17) (v nadaljevanju: osnovna uredba).

- 4 Člen 1(2) osnovne uredbe je določal:

„Izdelek šteje kot dumpinški, če je njegova izvozna cena pri izvozu v Skupnost manjša kot primerljiva cena podobnega izdelka, ki se pojavlja v običajnem poteku trgovanja, uveljavljenim za državo izvoznico.“

- 5 Člen 2(10) in (11) te uredbe je določal:

„10. Izvede se poštena primerjava med izvozno ceno in normalno vrednostjo. Ta primerjava se izvede na isti trgovinski ravni in glede na prodajo, opravljeno v kolikor je mogoče istem času, pri čemer se upoštevajo druge razlike, ki vplivajo na primerljivost cen. Kadar normalna vrednost in izvozna cena, ne temeljita na taki primerljivi osnovi, se v obliki prilagoditev, ustrezno upoštevajo, v vsakem primeru, odvisno od pomena, razlike v dejavnih, za katere se ugotovi in dokaže, da vplivajo na cene in s tem na primerljivost cen. Pri izvajanju prilagoditev se bo izogibalo vsem podvajanjem, predvsem glede na popuste, rabate, količine in ravni trgovanja. Če so predpisani pogoji izpolnjeni, so dejavniki, za katere se lahko delajo prilagoditve, naslednji:

[...]

(b) *uvozne dajatve in posredni davki*

Izvede se prilagoditev normalne vrednosti za znesek, ki ustreza kakršnim koli uvoznim dajatvam ali posrednim davkom, ki bremenijo podoben izdelek in materiale, ki so vanj fizično vgrajeni, če so namenjeni za potrošnjo v državi izvoznici in ki se ne pobirajo ali se vrnejo za izdelek, ki se izvozi v Skupnost.

[...]

(k) *drugi dejavniki*

Prilagoditev je možna tudi za razlike v drugih dejavnikih, ki niso določeni v pododstavkih od (a) do (j), če se pokaže, da ti dejavniki vplivajo na primerljivost cen, kakor se zahteva v skladu s tem odstavkom, in predvsem, da stranke dosledno plačujejo različne cene na notranjem trgu zaradi razlike v takšnih dejavnikih.

[...]

11. Ob upoštevanju zadevnih določb, ki urejajo pošteno primerjavo, se obstoj stopenj dumpinga v teku obdobja preiskave običajno ugotavlja na osnovi primerjave tehtanega povprečja normalne vrednosti s tehtanim povprečjem cen vseh izvoznih transakcij pri izvozu v Skupnost ali pa s primerjavo posameznih normalnih vrednosti in posameznih izvoznih cen pri izvozu v Skupnost od transakcije do transakcije. Vendar pa se normalna vrednost, ugotovljena na osnovi tehtanega povprečja, lahko primerja s cenami vseh posameznih izvoznih transakcij v Skupnost, če obstaja vzorec izvoznih cen, ki se znatno razlikuje od kupca do kupca, po regijah ali časovnih obdobjih, in če metode, navedene v prvem stavku tega odstavka, ne bi pokazale celotnega obsega dumpinga, ki se izvaja. Ta odstavek ne izključuje uporabe vzorčenja v skladu s členom 17.“

Sporna uredba

- 6 Evropska komisija je 9. novembra 2007 na podlagi pritožbe, ki jo je European Industrial Fasteners Institute (EIFI) (Evropski zavod za industrijske pritrtilne elemente) vložil 26. septembra 2007, objavila Obvestilo o začetku protidampinškega postopka v zvezi z uvozom nekaterih pritrtilnih elementov iz železa ali jekla s poreklom iz Ljudske republike Kitajske (UL 2007, C 267, str. 31).
- 7 Preiskava je zajela obdobje od 1. oktobra 2006 do 30. septembra 2007. Nanašala se je na nekatere pritrtilne elemente iz železa ali jekla, razen iz nerjavnega jekla (v nadaljevanju: zadevni izdelek).
- 8 Vse zainteresirane strani so 16. septembra 2009 prejele dokument o razkritju, v katerem so bile podrobno predstavljene predhodne ugotovitve v tisti stopnji preiskave, te strani pa so bile pozvane, naj v zvezi s tem predložijo pripombe.
- 9 Kontradiktorni sestanek je bil organiziran 18. septembra 2008. Tega sestanka so se udeležile vse zainteresirane strani, ki so predložile pripombe glede opredelitve zadevnega izdelka.
- 10 Na začetku preiskave je klasifikacija zadevnega izdelka temeljila na kontrolnih številkah izdelka. Po tem kontradiktornem sestanku je bilo odločeno, da je treba v lastnosti izdelka, ki se upoštevajo za izračun stopenj dumpinga in škode, vključiti razlikovanje med standardnimi pritrtilnimi elementi in posebnimi pritrtilnimi elementi, ki ga prvotno v tej klasifikaciji ni bilo (uvodna izjava 51 sporne uredbe). V delu, v katerem je več uvoznikov in kitajskih proizvajalcev izvoznikov trdilo, da pritrtilni elementi, proizvedeni v primerljivi državi, niso primerljivi s pritrtilnimi elementi, ki jih kitajski proizvajalci izvažajo v Skupnost, je preiskava pokazala, da se v Indiji proizvajajo in prodajajo tako posebni kot standardni izdelki ter da imajo ti pritrtilni elementi enake osnovne fizikalne in tehnične lastnosti kot izdelki, ki se izvažajo iz Kitajske (uvodna izjava 56 te uredbe).
- 11 Zato se je v uvodni izjavi 57 sklepalo, da so pritrtilni elementi, ki jih proizvaja in prodaja industrija Skupnosti v Skupnosti, pritrtilni elementi, proizvedeni in prodani na domačem trgu Kitajske, in pritrtilni elementi, proizvedeni in prodani na domačem trgu Indije, ki je primerljiva država, ter pritrtilni elementi, ki se proizvajajo na Kitajskem in prodajajo v Skupnosti, podobni v smislu člena 1(4) osnovne uredbe.

- 12 V sporni uredbi je bila normalna vrednost za kitajske proizvajalce izvoznike, ki niso upravičeni do tržnogospodarske obravnave, določena na podlagi informacij proizvajalca iz primerljive države. Indija je bila primerljiva država ob upoštevanju konkurenčnih pogojev in odprtosti indijskega trga ter dejstva, da je sodelujoči indijski proizvajalec prodajal izdelke, primerljive z izdelki, ki jih izvažajo kitajski proizvajalci izvozniki (uvodna izjava 91 te uredbe).
- 13 V tem okviru je v uvodnih izjavah 97 in 98 sporne uredbe navedeno:
- “(97) Ena od družb, ki ji je bila odobrena individualna obravnava, in nekateri uvozniki so trdili, da normalna vrednost, pridobljena od enega proizvajalca v Indiji, ki domnevno ne proizvaja enakih vrst pritrtilnih elementov kot zadevna družba, ne zagotavlja najboljših podlage za ustrezno primerjavo. Zato je predlagala, da se normalna vrednost, kot določa člen 2(7)(a) osnovne uredbe, izračuna „na kateri koli drugi razumni podlagi“, v tem primeru na podlagi številke izvoznika, prilagojenih domnevnim izkrivljanjem stroškov surovin.
- (98) Navedena trditev je bila zavržena, ker je bilo ugotovljeno, da indijski proizvajalec, kot je navedeno v uvodni izjavi 91, prodaja tudi vrste pritrtilnih elementov, ki so primerljivi s tistimi, ki jih izvažajo proizvajalci izvozniki iz LRK. Poleg tega, kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 103, je bila normalna vrednost ustrezno prilagojena, kar je vplivalo na [zagotovitev primerljivosti] cen.“
- 14 Glede primerjave normalne vrednosti in izvoznih cen je v uvodnih izjavah od 101 do 104 sporne uredbe navedeno:
- „(101) Normalna vrednost in izvozne cene so se primerjale na podlagi cene franko tovarna. V skladu s členom 2(10) osnovne uredbe so se za zagotovitev poštenih primerjav med normalno vrednostjo in izvozno ceno v obliki prilagoditev ustrezno upoštevale razlike, ki vplivajo na cene, in primerljivost cen.
- (102) Primerjava cen pritrtilnih elementov, ki se izvažajo iz [Kitajske], in pritrtilnih elementov, ki jih na indijskem trgu prodaja indijski sodelujoči proizvajalec, je bila izvedena z razlikovanjem med standardnimi in posebnimi vrstami pritrtilnih elementov.
- (103) Poleg tega so bili glede na dokaze, zbrane na kraju samem, postopki za nadzor kakovosti, ki jih uporablja indijski proizvajalec, katerega podatki so bili uporabljeni za opredelitev normalne vrednosti, naprednejši od tistih pri kitajskih sodelujočih proizvajalcih izvoznikih, ki proizvajajo in izvažajo predvsem standardne vrste pritrtilnih elementov. V teh primerih je bila indijska normalna vrednost prilagojena glede na stroške nadzora kakovosti indijskega proizvajalca.
- (104) Poleg navedenega so bile opravljene ustrezne prilagoditve stroškov prevoza, zavarovanja, manipulativnih stroškov in drugih s tem povezanih stroškov, stroškov pakiranja, kredita in bančnih stroškov v vseh primerih, v katerih je bilo ugotovljeno, da so razumne, točne in podprte s preverjenimi dokazi.“
- 15 Za družbe, ki niso sodelovale, se je štelo, da je stopnja dampa, ki se v celotni državi uporablja za vse druge izvoznike iz Kitajske, 115,4 % cene CIF na meji Skupnosti brez plačane dajatve (uvodna izjava 111 sporne uredbe).
- 16 V uvodni izjavi 229 sporne uredbe je bila stopnja škode v celotni državi določena na 85,0 % te cene.
- 17 S členom 1(1) in (2) te uredbe je bila uvedena dokončna protidampinška dajatev na uvoz nekaterih pritrtilnih elementov iz železa ali jekla, razen iz nerjavnega jekla, s poreklom iz Kitajske. Ta dajatev za „vse druge družbe“, ki niso navedene poimensko, znaša 85 %.

18 Organ za reševanje sporov pri Svetovni trgovinski organizaciji (STO) (Dispute Settlement Body; v nadaljevanju: DSB) je 28. julija 2011 sprejel poročilo pritožbenega organa, ustanovljenega pri tej organizaciji, in poročilo posebnega odbora, ki je bilo spremenjeno s poročilom tega pritožbenega organa, v zadevi „Evropske skupnosti – dokončni protidampinški ukrepi za nekatere železne ali jeklene pritrtilne elemente s Kitajske“ (WT/DS 397) (v nadaljevanju skupaj: poročili iz leta 2011). V teh poročilih je bilo ugotovljeno, da je Unija s sporno uredbo kršila nekatere določbe prava STO.

Izvedbene uredbe (EU) št. 924/2012, (EU) 2015/519 in (EU) 2016/278

19 Sporna uredba je bila spremenjena z Izvedbeno uredbo Sveta (EU) št. 924/2012 z dne 4. oktobra 2012 (UL 2012, L 275, str. 1), da bi se popravili vidiki prve od teh uredb, ki jih je DSB štel za neskladne v poročilih iz leta 2011, ter da bi se ta uredba uskladila s priporočili in sklepi DSB.

20 S členom 1 Izvedbene uredbe št. 924/2012 je bila stopnja protidampinške dajatve, ki je bila s sporno uredbo uvedena za „vse druge družbe“, nadomeščena s stopnjo 74,1 %.

21 Ta uredba je v skladu s svojim členom 2 začela veljati 11. oktobra 2012.

22 Tako spremenjena protidampinška dajatev je bila ohranjena z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2015/519 z dne 26. marca 2015 o uvedbi dokončne protidampinške dajatve na uvoz nekaterih pritrtilnih elementov iz železa ali jekla s poreklom iz Ljudske republike Kitajske, kakor je bila razširjena na uvoz nekaterih pritrtilnih elementov iz železa ali jekla iz Malezije, ne glede na to, ali so deklarirani kot izdelki s poreklom iz Malezije ali ne, po pregledu zaradi izteka ukrepa v skladu s členom 11(2) Uredbe št. 1225/2009 (UL 2015, L 82, str. 78).

23 DSB je 18. januarja 2016 sprejel poročilo pritožbenega organa in poročilo posebnega odbora, ki je bilo spremenjeno s poročilom tega pritožbenega organa, v zadevi „Evropske skupnosti – dokončni protidampinški ukrepi za nekatere železne ali jeklene pritrtilne elemente s Kitajske – sklicevanje Kitajske na člen 21.5 Dogovora o reševanju sporov“ (WT/DS 397/RW) (v nadaljevanju skupaj: poročili iz leta 2016). V teh poročilih je bilo ugotovljeno, da je Unija z Izvedbeno uredbo št. 924/2012 kršila nekatere določbe prava STO.

24 Po teh poročilih je Komisija sprejela Izvedbeno uredbo (EU) 2016/278 z dne 26. februarja 2016 o razveljavitvi dokončne protidampinške dajatve, uvedene na uvoz nekaterih pritrtilnih elementov iz železa ali jekla s poreklom iz Ljudske republike Kitajske, kakor je bila razširjena na uvoz nekaterih pritrtilnih elementov iz železa ali jekla, poslanih iz Malezije, ne glede na to, ali so deklarirani kot izdelki s poreklom iz Malezije ali ne (UL 2016, L 52, str. 24).

25 S členom 1 te izvedbene uredbe je bila razveljavljena protidampinška dajatev, uvedena s sporno uredbo, ki je bila spremenjena z Izvedbeno uredbo št. 924/2012 in ohranjena z Izvedbeno uredbo 2015/519.

26 V skladu s členoma 2 in 3 Izvedbene uredbe 2016/278 je ta razveljavitev začela veljati 28. februarja 2016 in ne sme biti podlaga za povračilo dajatev, ki so bile pobrane pred tem datumom.

Spor o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

27 Družba Donex je leta 2011 vložila deklaracije za sprostitev v prosti promet pritrtilnih elementov iz železa ali jekla, ki jih je uvozila za račun nizozemske družbe, ki jih je kupila od dveh dobaviteljev s sedežem na Tajskem. V teh deklaracijah je družba Donex navedla Tajsko kot državo porekla teh elementov.

- 28 Po preiskavi Evropskega urada za boj proti goljufijam (OLAF) pa se je izkazalo, da je država porekla teh elementov dejansko Kitajska in da je zato zanje veljala protidampinška dajatev, uvedena s sporno uredbo.
- 29 Zato so bili na družbo Donex naslovljeni pozivi z dne 4. junija 2014 za plačilo protidampinških dajatev. Te dajatve so bile določene z uporabo stopnje 85 %, ki se je uporabljala za „vse druge družbe“.
- 30 Družba Donex je te pozive za plačilo izpodbijala pred rechtbank Noord-Holland (sodišče v Severni Holandiji, Nizozemska) in nato s pritožbo pred Gerechtshof Amsterdam (pritožbeno sodišče v Amsterdamu, Nizozemska). To je z odločbo z dne 22. decembra 2016 zavrnilo pritožbo, o kateri je odločalo, pri čemer je med drugim zavrnilo trditve, s katerimi je družba Donex izpodbijala veljavnost sporne uredbe.
- 31 Družba Donex je zoper to odločbo vložila kasacijsko pritožbo pri Hoge Raad der Nederlanden (vrhovno sodišče Nizozemske). Družba Donex je pred tem sodiščem ponovila svoje trditve, s katerimi je izpodbijala veljavnost sporne uredbe.
- 32 To sodišče poudarja, da je treba ugotovitve iz sporne uredbe razlagati tako glede na uvodne izjave te uredbe kot glede na uvodne izjave Izvedbene uredbe št. 924/2012.
- 33 Na prvem mestu se navedeno sodišče sprašuje o veljavnosti sporne uredbe glede na člen 2(11) osnovne uredbe, kar zadeva določitev stopnje dampinga. Po njegovem mnenju je iz uvodnih izjav 97 in 98 sporne uredbe v povezavi z uvodno izjavo 109 Izvedbene uredbe št. 924/2012 razvidno, da je bil kitajski izvoz nekaterih vrst zadevnega izdelka, za katere ni ustrezne vrste izdelka, ki ga proizvaja in prodaja proizvajalec iz primerljive države, izključen iz izračuna stopnje dampinga. Taka izključitev pa naj ne bi bila združljiva s členom 2(11) osnovne uredbe, kot naj bi bilo razvidno iz sodbe z dne 5. aprila 2017, Changshu City Standard Parts Factory in Ningbo Jinding Fastener/Svet (C-376/15 P in C-377/15 P, EU:C:2017:269).
- 34 V zvezi s tem se predložitveno sodišče sprašuje, ali je mogoče rešitev iz te sodbe prenesti na obravnavano zadevo in ali je nezakonnost sporne uredbe dovolj resna, da bi bila razglasitev njene neveljavnosti upravičena.
- 35 Na drugem mestu se to sodišče sprašuje o veljavnosti sporne uredbe glede na člen 2(10) osnovne uredbe.
- 36 Prvič, navedeno sodišče ugotavlja, da je Komisija v preiskavi, ki je privedla do sprejetja Izvedbene uredbe št. 924/2012, zavrnila izvedbo zahtevanih prilagoditev, povezanih z uvoznimi dajatvami, posrednimi davki na surovine, ki se prodajajo v referenčni državi, in razlikami v proizvodnih stroških, tako da bi bilo mogoče domnevati, da se s sporno uredbo tudi niso upoštevale take zahteve za prilagoditve. Ker se Sodišče o tem vprašanju v zadevi, v kateri je bila izrečena sodba z dne 5. aprila 2017, Changshu City Standard Parts Factory in Ningbo Jinding Fastener/Svet (C-376/15 P in C-377/15 P, EU:C:2017:269), ni izreklo, naj bi bilo treba v zvezi s tem postaviti vprašanje za predhodno odločanje.
- 37 Drugič, predložitveno sodišče se sprašuje, ali je sporna uredba neveljavna, ker naj Komisija med preiskavo kitajskim proizvajalcem izvoznikom ne bi pravočasno zagotovila potrebnih informacij, zlasti številčnih podatkov indijskega proizvajalca v zvezi z določitvijo normalne vrednosti, s čimer naj bi jim preprečila utemeljitev njihovih zahtev za prilagoditve.
- 38 Če bi Sodišče ocenilo, da je bil s sporno uredbo kršen člen 2(10) osnovne uredbe, naj bi se zastavljalo tudi vprašanje, ali je ta kršitev dovolj resna, da bi bilo treba to uredbo razglasiti za neveljavno.

39 V teh okoliščinah je Hoge Raad der Nederlanden (vrhovno sodišče Nizozemske) prekinilo postopek in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

- „1. Ali [sporna] uredba glede uvoznika s sedežem v Uniji ni veljavna zaradi kršitve člena 2(11) [osnovne] uredbe, ker je Svet [Evropske unije] pri določitvi stopnje dampa za zadevne izdelke za nesodelujoče kitajske proizvajalce izvoznike iz primerjave iz te določbe izključil transakcije izvoza nekaterih vrst izdelka?
2. Ali [sporna] uredba glede uvoznika s sedežem v Uniji ni veljavna zaradi kršitve člena 2(10) [osnovne] uredbe, ker sta [Svet in Komisija] v okviru izračuna višine stopnje dampa za zadevne izdelke pri primerjavi normalne vrednosti izdelkov indijskega proizvajalca z izvoznimi cenami podobnih kitajskih izdelkov zavrnila, da bi upoštevala prilagoditve, povezane z uvoznimi dajatvami na surovine in posrednimi davki v primerljivi državi Indiji ter razlikami v (proizvodnih) stroških, in/ali ker [Svet in Komisija] sodelujočim kitajskim proizvajalcem izvoznikom med preiskavo nista (pravočasno) zagotovil[a] vseh informacij indijskega proizvajalca, ki so upoštevne za določitev normalne vrednosti?“

Vprašanji za predhodno odločanje

- 40 Predložitveno sodišče želi z vprašanjema, ki ju je treba obravnavati skupaj, v bistvu izvedeti, ali je sporna uredba neveljavna iz treh razlogov, od katerih se prvi nanaša na kršitev člena 2(11) osnovne uredbe, drugi in tretji pa na kršitve člena 2(10) zadnjenavedene uredbe.
- 41 Najprej je treba poudariti, prvič, da vprašanja predložitvenega sodišča glede veljavnosti sporne uredbe deloma temeljijo na razlagi te uredbe v povezavi z Izvedbeno uredbo št. 924/2012, ki jo je Sodišče s sodbo z dne 5. aprila 2017, Changshu City Standard Parts Factory in Ningbo Jinding Fastener/Svet (C-376/15 P in C-377/15 P, EU:C:2017:269), razglasilo za nično v delu, v katerem se je nanašala na tožeči stranki v zadevi, v kateri je bila izrečena ta sodba.
- 42 V zvezi s tem iz časovnega zaporedja okoliščin spora o glavni stvari, kot ga je predstavilo predložitveno sodišče, izhaja, da so bile protidampinske dajatve v višini 85 %, ki so predmet pozivov za plačilo iz postopka v glavni stvari, določene na podlagi sporne uredbe, ki se za te okoliščine edina uporablja *ratione temporis*.
- 43 Opozoriti pa je treba, da mora presoja veljavnosti akta, ki jo mora Sodišče opraviti v okviru predloga za sprejetje predhodne odločbe, običajno temeljiti na položaju, ki je obstajal ob sprejetju tega akta (sodbi z dne 17. julija 1997, SAM Schiffahrt in Stapf, C-248/95 in C-249/95, EU:C:1997:377, točka 46, in z dne 1. oktobra 2009, Gaz de France – Berliner Investissement, C-247/08, EU:C:2009:600, točka 49).
- 44 Iz tega sledi, da tako sprejetje Izvedbene uredbe št. 924/2012 kot razglasitev njene delne ničnosti s sodbo z dne 5. aprila 2017, Changshu City Standard Parts Factory in Ningbo Jinding Fastener/Svet (C-376/15 P in C-377/15 P, EU:C:2017:269), ne moreta vplivati na veljavnost sporne uredbe, ker sta ti okoliščini nastali po sprejetju te uredbe.
- 45 Drugič, v delu, v katerem sta stranki v postopku v glavni stvari in drugi zainteresirani subjekti iz člena 23 Statuta Sodišča Evropske unije, ki so Sodišču predložili stališča, obravnavali vprašanje vpliva poročil iz let 2011 in 2016 na veljavnost sporne uredbe, je treba opozoriti, da je Sodišče razsodilo, da veljavnosti te uredbe ni mogoče presojati glede na poročila iz leta 2011.
- 46 Sodišče je namreč le v dveh izjemnih primerih, ki se nanašata na voljo zakonodajalca Unije, da sam omeji svoj manevrski prostor pri uporabi pravil STO, odločilo, da mora sodišče Unije po potrebi nadzirati zakonitost aktov prava Unije glede na sporazume STO ali sklep DSB, s katerim je ugotovljeno nespoštovanje teh sporazumov. Gre za, prvič, položaj, v katerem je bil namen Unije

izvršiti posebno obveznost, ki jo je ta prevzela v okviru teh sporazumov, in drugič, položaj, v katerem zadevni pravni akt Unije izrecno napotuje na posamične določbe teh sporazumov (sodba z dne 18. oktobra 2018, Rotho Blaas, C-207/17, EU:C:2018:840, točki 47 in 48 ter navedena sodna praksa).

- 47 Poudariti pa je treba, da se sporna uredba ne sklicuje izrecno na določbe prava STO niti ne določa, da je Svet s sprejetjem te uredbe nameraval izvršiti posebno obveznost, ki jo je v tem okviru prevzel. Poleg tega sta bili poročili iz leta 2011 sprejeti po tej uredbi in zato ne moreta biti njena pravna podlaga (sodba z dne 18. oktobra 2018, Rotho Blaas, C-207/17, EU:C:2018:840, točka 51).
- 48 Iz istih razlogov veljavnosti sporne uredbe tudi ni mogoče presojati glede na poročili iz leta 2016.
- 49 Po navedbi teh uvodnih pojasnil je treba zaporedoma preučiti tri razloge za neveljavnost, ki jih je navedlo predložitveno sodišče.
- 50 Na prvem mestu se to sodišče sprašuje, ali je bil s sporno uredbo kršen člen 2(11) osnovne uredbe, ker je Svet pri določitvi stopnje dampa za nesodelujoče kitajske proizvajalce izvoznike iz primerjave iz te določbe izključil transakcije izvoza nekaterih vrst zadevnega izdelka.
- 51 Opozoriti je treba, da člen 2(11) osnovne uredbe določa dve metodi primerjave normalne vrednosti in izvozne cene za izračun stopnje dampa. V skladu s sodno prakso Sodišča morata Svet in Komisija (v nadaljevanju skupaj: instituciji Unije) ne glede na izbrano metodo primerjave za namen tega izračuna upoštevati vse transakcije izvoza izdelka, na katerega se nanaša preiskava, kot je opredeljen ob uvedbi preiskave, v Unijo in zato ne smeta izključiti transakcij izvoza nekaterih vrst tega izdelka v Unijo (glej v tej smislu sodbo z dne 5. aprila 2017, Changshu City Standard Parts Factory in Ningbo Jinding Fastener/Svet, C-376/15 P in C-377/15 P, EU:C:2017:269, točke 53, 60, 61 in 68).
- 52 V obravnavanem primeru v nasprotju s premiso, na kateri temelji prvi razlog za neveljavnost, iz nobene uvodne izjave sporne uredbe niti iz nobenega elementa spisa, s katerim razpolaga Sodišče, ne izhaja, da sta instituciji Unije – za namene sprejetja te uredbe oziroma, natančneje, pri primerjavi normalne vrednosti in izvozne cene zaradi izračuna stopnje dampa – izključili transakcije izvoza nekaterih vrst obravnavanega izdelka.
- 53 Nasprotno, prvič, iz uvodnih izjav 56 in 57 ter iz uvodne izjave 102 sporne uredbe izhaja, da sta instituciji Unije za primerjavo normalne vrednosti in izvozne cene dejansko upoštevali vse transakcije izvoza zadevnega izdelka. V skladu z uvodnima izjavama 56 in 57 te uredbe je namreč preiskava, ki je privedla do sprejetja te uredbe, pokazala, da se v Indiji proizvajajo in prodajajo tako posebni kot standardni pritrtilni elementi in da imajo pritrtilni elementi, ki jih proizvajajo in prodajajo kitajski proizvajalci izvozniki, ter pritrtilni elementi, ki se proizvajajo in prodajajo na domačem trgu v Indiji, enake osnovne fizikalne in tehnične lastnosti ter da so podobni. V uvodni izjavi 102 navedene uredbe pa je navedeno razlikovanje med standardnimi in posebnimi vrstami pritrtilnih elementov.
- 54 Iz uvodnih izjav 97 in 98 sporne uredbe, ki ju predložitveno sodišče posebej omenja v obrazložitvi predloga za sprejetje predhodne odločbe, ni mogoče izpeljati nobenega drugega sklepa. V teh uvodnih izjavah je namreč v odgovor na trditev, podano med preiskavo, navedeno le, da je indijski proizvajalec prodajal vrste pritrtilnih elementov, ki so primerljivi s tistimi, ki so jih izvažali kitajski proizvajalci izvozniki, in da je bila za zagotovitev primerljivosti cen normalna vrednost ustrezno prilagojena.
- 55 V tem okviru, čeprav sta instituciji Unije, kot poudarja predložitveno sodišče, prilagodili normalno vrednost, da bi zagotovili primerljivost cen, ta okoliščina nikakor ne pomeni, da sta pri primerjavi normalne vrednosti in izvozne cene izključili transakcije v zvezi z nekaterimi vrstami zadevnega izdelka. Primerljivost cen se namreč ne upošteva v okviru uporabe člena 2(11) osnovne uredbe, temveč v okviru uporabe člena 2(10) te uredbe (glej v tem smislu sodbo z dne 5. aprila 2017, Changshu City Standard Parts Factory in Ningbo Jinding Fastener/Svet, C-376/15 P in C-377/15 P, EU:C:2017:269, točka 68).

- 56 Drugič, dodati je treba, da je Komisija v odgovor na zahtevo Sodišča temu predložila podrobnosti izračuna stopnje dampa za nesodelujoče kitajske proizvajalce izvoznike, skupaj s pojasnili glede tega izračuna. Iz analize teh elementov izhaja, da sta instituciji Unije za ta izračun sistematično upoštevali vse transakcije izvoza zadevnega izdelka.
- 57 Zato institucijama Unije ni mogoče očitati, da sta za izračun stopnje dampa za nesodelujoče kitajske proizvajalce izvoznike v sporni uredbi pri primerjavi iz člena 2(11) osnovne uredbe izključili transakcije, povezane z nekaterimi vrstami zadevnega izdelka.
- 58 Na drugem mestu se predložitveno sodišče sprašuje, ali je bil s sporno uredbo kršen člen 2(10) osnovne uredbe, ker sta instituciji Unije v okviru določanja višine stopnje dampa za zadevne izdelke pri primerjavi normalne vrednosti izdelkov indijskega proizvajalca in izvoznih cen podobnih kitajskih izdelkov zavrnili upoštevanje prilagoditev, povezanih z uvoznimi dajatvami in posrednimi davki v Indiji ter z razlikami v proizvodnji in proizvodnih stroških.
- 59 V zvezi s tem je treba opozoriti, da člen 2(10) osnovne uredbe določa, da je treba, če normalna vrednost in izvozna cena ne moreta biti predmet poštene primerjave, upoštevati – v obliki prilagoditev – razlike v dejavnikih, za katere se ugotovi in dokaže, da vplivajo na cene.
- 60 Poleg tega je treba opozoriti, da mora v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča stranka, če na podlagi člena 2(10) osnovne uredbe zahteva prilagoditve, da bi bili normalna vrednost in izvozna cena primerljivi zaradi določanja stopnje dampa, predložiti dokaz, da je njena zahteva utemeljena (glej v tem smislu sodbi z dne 7. maja 1987, Nachi Fujikoshi/Svet, 255/84, EU:C:1987:203, točka 33, in z dne 16. februarja 2012, Svet in Komisija/Interpipe Niko Tube in Interpipe NTRP, C-191/09 P in C-200/09 P, EU:C:2012:78, točka 58).
- 61 V obravnavanem primeru iz uvodnih izjav od 101 do 104 sporne uredbe izhaja, da sta instituciji Unije opravili nekatere prilagoditve, da bi opravili pošteno primerjavo normalne vrednosti in izvoznih cen.
- 62 Po drugi strani pa ni razvidno, da bi bile institucijama Unije predložene zahteve za prilagoditve, povezane z uvoznimi dajatvami in posrednimi davki v Indiji ter z razlikami v proizvodnji in proizvodnih stroških.
- 63 To zadnjo okoliščino potrjuje analiza vseh pripomb, ki jih je Komisija med preiskavo prejela od zainteresiranih strani, potem ko je bil dokument o razkritju poslan vsem tem stranem. V teh pripombah, ki jih je Komisija v tej zadevi predložila na zahtevo Sodišča, namreč ni navedena nobena zahteva za prilagoditve, kot so te, navedene v prejšnji točki te sodbe.
- 64 Zato ob neobstoju kakršne koli zahteve za prilagoditve, kot so te, navedene v točki 62 te sodbe, in ob neobstoju kakršnega koli elementa za dokaz utemeljenosti takih prilagoditev, institucijama Unije ni mogoče očitati, da v sporni uredbi nista opravili takih prilagoditev. V teh okoliščinah glede na razpravo, ki so potekale pred Sodiščem, ni treba ugotoviti, ali in – če da – pod katerimi pogoji se lahko uvoznik, kot je družba Donex, pred nacionalnim sodiščem sklicuje na domnevno opustitev s strani teh institucij, da bi izvedle te prilagoditve.
- 65 Na tretjem mestu se predložitveno sodišče sprašuje, ali je bil s sporno uredbo kršen člen 2(10) osnovne uredbe, ker instituciji Unije med preiskavo, ki je privedla do sprejetja sporne uredbe, sodelujočim kitajskim proizvajalcem izvoznikom nista predložili oziroma nista pravočasno predložili vseh številčnih podatkov indijskega proizvajalca glede določitve normalne vrednosti.
- 66 V zvezi s tem je iz obrazložitve predloga za sprejetje predhodne odločbe razvidno, da to sodišče meni, da sta instituciji Unije, ker kitajskim proizvajalcem izvoznikom teh številčnih podatkov nista posredovali vsaj pravočasno, tem preprečili, da bi trdno utemeljili svoje zahteve za prilagoditve. Prav

tako družba Donex v pisnem stališču, predloženem Sodišču, trdi, da je to prepozno posredovanje tem proizvajalcem izvoznikom preprečilo ustrezno izvrševanje njihove pravice, da zahtevajo prilagoditve in utemeljijo svoje zahteve v zvezi s tem.

- 67 Brez poseganja v vprašanje, ali člen 2(10) osnovne uredbe zavezuje instituciji Unije, da zainteresiranim stranem posreduje informacije v zvezi z določitvijo normalne vrednosti na podlagi cen proizvajalca iz primerljive države, je očitno, kot pravilno ugotavljata instituciji Unije in kot je generalni pravobranilec navedel v točki 64 sklepnih predlogov, da se s tretjim razlogom za neveljavnost v bistvu tema institucijama očita, da sta kršili pravico do obrambe kitajskih proizvajalcev izvoznikov, ki so med preiskavo, ki je privedla do sprejetja sporne uredbe, izvrševali svoje procesne pravice.
- 68 Iz sodne prakse Sodišča pa je razvidno, da družba, ki ni sodelovala v postopku preiskave dampa in ki ni povezana z nobenim proizvajalcem izvoznikom iz države, na katero se nanaša preiskava, sama ne more uveljavljati pravice do obrambe v postopku, v katerem ni sodelovala (glej v tem smislu sodbo z dne 10. septembra 2015, Fliesen-Zentrum Deutschland, C-687/13, EU:C:2015:573, točka 73).
- 69 Kot je generalni pravobranilec v bistvu navedel v točki 60 sklepnih predlogov, mora *a fortiori* enako veljati, kadar se taka družba namerava sklicevati na kršitev pravice do obrambe proizvajalcev izvoznikov iz države, na katero se nanaša preiskava, s katerimi ni nikakor povezana.
- 70 Kot je namreč generalni pravobranilec navedel v točki 57 sklepnih predlogov, v sistemu protidampinškega postopka osnovna uredba nekaterim zainteresiranim stranem podeljuje procesne pravice in jamstva, katerih uresničevanje pa je odvisno od aktivnega sodelovanja teh subjektov v samem postopku, ki mora potekati vsaj z vložitvijo pisne zahteve v določenem roku.
- 71 V obravnavanem primeru iz elementov spisa, s katerim razpolaga Sodišče, izhaja, prvič, da niti družba Donex niti njeni dobavitelji niso sodelovali v postopku preiskave, ki je privedla do sprejetja sporne uredbe, in drugič, da družba Donex ni povezana s kitajskimi proizvajalci izvozniki, ki so v navedenem postopku sodelovali. Zato se ta družba, kot je generalni pravobranilec navedel v točki 65 sklepnih predlogov, ne more sklicevati na morebitno kršitev njihove pravice do obrambe.
- 72 Te ugotovitve ne more omajati okoliščina, da se tretji razlog za neveljavnost formalno nanaša na kršitev člena 2(10) osnovne uredbe zaradi napake pri pošteni primerjavi normalne vrednosti in izvozne cene. Morebitna napaka pri tej primerjavi bi bila namreč le potencialna posledica zatrtje opustitve vsaj pravočasnega posredovanja nekaterih podatkov kitajskim proizvajalcem izvoznikom. Kot pa je bilo v točki 67 te sodbe že navedeno, bi ta opustitev, če bi bila dokazana, pomenila kršitev njihove pravice do obrambe.
- 73 Na podlagi vseh zgoraj navedenih preudarkov je treba na postavljeni vprašanji odgovoriti, da pri njuni preučitvi ni bil ugotovljen noben element, ki bi lahko vplival na veljavnost sporne uredbe.

Stroški

- 74 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (četrti senat) razsodilo:

Pri preučitvi vprašanj za predhodno odločanje ni bil ugotovljen noben element, ki bi lahko vplival na veljavnost Uredbe Sveta (ES) št. 91/2009 z dne 26. januarja 2009 o uvedbi dokončne protidampinške dajatve na uvoz nekaterih pritrdilnih elementov iz železa ali jekla s poreklom iz Ljudske republike Kitajske.

Podpisi